

กลอน..สุภาพิตสอนศิษย์ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต)

นำเสนอเมื่อ : 19 มิ.ย. 2552

จะกล่าวกลอนสอนสุทุกหมู่ศิษย์

สุภาพิตสอนศิษย์

สุภาพิตนี้ตามประวัติกล่าวว่า เป็นของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) วัดระฆังโฆสิตาราม เนื้อความของสุภาพิต แสดงถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านในสมัยนั้น คือ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประมาณกว่า ๑๐๐ ปีมาแล้ว มีพฤติกรรมของพวกมิจฉาชีพ ในรูปแบบต่างๆ ที่ท่านได้ยกมาเป็นตัวอย่าง ให้ลูกศิษย์และคนทั่วไปได้รู้เท่าทัน จะได้ไม่ตกเป็นเหยื่อของกลุ่มบุคคลดังกล่าว มีอยู่หลายกรณี ที่ยังนำมาใช้ได้ในยุคปัจจุบันและแมในอนาคต

จะกล่าวกลอนสอนสุทุกหมู่ศิษย์

จงฟังคำจำไว้ให้เป็นนิจ	อุตส่าห์คิดข้อความไปตามกลอน
อันสัญชาตินักแสดงมิใช่ชั่ว	แต่ล้วนตัวปลิ้นปลอกทั้งหลอกหลอน
ทนสบถปดไปไม่แนนอน	ทำยกยอนแบายคายเป็นหลายกล
ทำปราณีที่รักนี้หนักหนา	กล่าววาจาป้อยอต่ออนุสนธิ์
เรียกพ้อพ้อลวงล่อให้หลงลน	แต่พ้อจนมันก็ซำจนสินตัว...

...ชาตินักแสดงแล้วก็เหลืออย่าเชื่อเลย	เป็นคนเคยพูดจามารยายอ
ลางคนชื่อถือว่าเป็นพวกเพื่อน	มันกลับเชื่อนเอาไปบาทเสียอ้อต้อ
ทำหน้าที่ต้องจำระยาพอ	เพราะเชื่อพ้อหรือมิใช่อายเจ๊กอ้อ
บ้างวางโขลงโยงคลอพอเข้าบ่อน	เอาปีผอนส่งไว้ให้ช่วยถือ
แล้วแทงก่อนผอนส่งจนเต็มมือ	ทำหาหรือว่าจะแทงก็ตามใจ
เอาปีเราที่เจ้าถือนั้นแทงเถิด	ถ้าตัวเกิดแล้วก็ตามอชฌาสัย

ถึงเสียเล่าก็ไม่เอาให้เจ้าใช้
ที่เสียเล่าก็ไม่เอาเหมือนปากว่า
เห็นพอควรแล้วก็ชวนให้นั่งลง
อีกอย่างหนึ่งพึงรู้เป็นครุไว้
เห็นผู้ดีมีทรัพย์ทำกราบกราน
ขอตั้งบ่อนลงได้ตั้งในนี้
ทำพูดจาพาที่ไหวยวง
ทำอุบายแยบคายเป็นหลายท่า
ให้เจาบานเสียทรัพย์จนอับจน

อย่าตกใจเลยนะเจ้าจงแทงลง
ที่ได้มาเล่าก็ให้ให้ใจหลง
แล้วยุส่งให้เขาทำจนเกินการ
มันเที่ยวไปทั้งบ่อนด่าบลบ้าน
เอาควาหวานเข้าไปล่อแต่พอง
แล้วตรองตริกที่จะให้เจาบานหลง
เชิญให้ลงไปบ่อนแล้วผอนปรน
เหมือนที่วามาแล้วแต่ข้างตน
กลับเป็นคนปลิ้นปลอกทำชอกซอน...

กลางที่ก็ลงทุนให้กินเหล้า
...ช่วยกันสวดบวชเสียด้วยลมลิน
กลางที่เล่าเล่นตรุษสงกรานต์ส่ง
เพลินเล่นเบี้ยเสียทรัพย์ยับระยา
หนึ่งแปะไปแปดเก้าั้นเล่าหนอ

แต่พอเม่าจับตาพาเข้าบ่อน
จนหมดสิ้นข้าวของต้องจำนำ
แล้วตั้งวงเล่นเลยไปยังคำ
เพราะไม่จำคำครุผู้สอนมา
ช่างซี้จ้อลอลวงที่หนักหนา...

...ยังพวกผีนกินยาทำหน้าที่
ทำเดินเลาะเดาะไปแต่ผู้เดียว
ถ้าเห็นเด็กเดินมาทำปราศัย
ทำพูดจาบุบขยับขยับแล
เอายาผีนส่งให้เห็นพ้อหอมหอม
ไม่รู้รสดอกหรือนองเป็นของดี
มันตั้งเพียรเวียนลอบมาหาบอย
ล่อให้เชื่องแล้วก็ชักให้ติดใจ
เจ้าเด็กกรักลักส่งไม่วายวัน
ทั้งพ้อแม่พี่น้องเงินทองหมด
มันรักเพื่อนยิ่งกว่าพ้ออายุคอยา

ไม่อิงอ้อเหมือนกับคนไม่รู้เที่ยว
เห็นที่เปลี่ยวแล้วก็นั่งชำเลื่องแล
เห็นผู้ใหญ่แล้วนั่งไม่แยแส
มานี้แน่ชาจะบอกที่ของดี
แล้วกลาวกลอมว่าจะลองก็มานี้
ลองสักที่เถิดนะพ้อมิเป็นไร
เอาของเล่นเล็กน้อยมาออยให้
เที่ยวคบไว้พ้อได้กินเมื่อสิ้นอด
ทั้งผ้าผอนจอกชั้นมันไม่ลด
ด้วยมันอดเข้าไม่ได้อายใจตน
ถึงครุบาก็ไม่เว้นทำเชิญคน...

...ยังพวกเหล่ากัญชาทำหน้าที่
ทำดาปรี้อลือกันประสาพาล
เอาไฟคุ่นเขาจ้อชักคอกอง
ทำหน้าที่เหมือนจะเสยเอาดวงเดือน
บ้างอัดอันควันไว้มีใครปล่อย
เรียกมังกรล่อแก้วนั้นก็มี
ควันกัญชาเข้าค่อหัวรอแห่ง
ทำดาเล็กชิมเขาเหมือนหวานอน

ซี้พินเลอะอกแห่งมักอยากหวาน
ไม่ทำการเที่ยวหากินกัญชาเขื่อน
พอดกเพลาะแล้วก็ส่งให้พวกเพื่อน
ใครทำเหมือนแล้วก็ชมกันว่าดี
เรียกทองย้อยตั้งนำไปตามที
ทำทวงที่สายหน้าท่ามังกร
ทั้งเรียวแรงเล่าก็หมดมือตีนอ่อน
แลเห็นขอนก็ว่าคนหนีชนไป

แลเห็นเชือกก็ว่างูไม่รู้จัก
เห็นมือชี้เล่าก็หนีออกไปไกล

ใครร้องทักก็ให้กลัวไม่อยู่ได้
ให้ตกใจเหมือนตั้งจ้อเข้าตรงตา...

ยังพวกโจรใจดีอวดมือดี
เห็นที่เปลี่ยวเที่ยวคอยคนเดินมา
ลางที่เห็นเด็กน้อยใส่ปีก
ลางที่ทำพูดผลล่อเอาไป

เที่ยวรอบลี้ฉกชิงวิ่งเอาผ้า
เห็นชอบทำแล้วก็ชิงวิ่งหนีไป
ทำเดินเคียงเข้าไปชักเอาจนได้
คัดกำไลตีนมือแล้วปล่อยมา...

ยังพวกหนึ่งซื่อทำล่อหลอก
เห็นพระสงฆ์บิณฑบาตท่านเดินมา
ว่าคุณยายจะถวายซึ่งข้าวสงฆ์
รับบาตรได้ไพล่ลัดไปทันที
เจ้าเรือนรู้ให้รับไปตามหา
อายซื่อล่อลวงเอาตรงตรง

มันปลิ้นปลอกลวงเอาเป็นหลายท่า
ทำมารยาเข้านิมนต์เหมือนคนดี
นิมนต์คุณเดินตรงขึ้นเรือนนี้
พระสงฆ์ขึ้นเรือนแล้วนั่งลง
ว่าใครมาแต่ไหนมาลวงสงฆ์
มันจะลงนรกตกเวจี

อ้ายเด็กหนึ่งเที่ยวเดินตามตะพาน
พระไปสร่งน้ำคิดจิตปราณี
มันบอกว่าพ่อขามาบางกอก
ฉันไม่รู้เล่ห์กลคนมารยา
พระชิตนมีจิตคิดสงสาร

ทำอาการร้องไห้ผู้อยู่
ว่าอายนี้อยู่ที่ไหนร้องไห้มา
เขาชวนบอกว่าจะพามาหา
ลงเรือมากับเขาไม่เข้าใจ
มานี้หลานกูจะคิดช่วยแก้ไข...

อ้ายลูกเจ้ามารยาทำหน้าที่
ชิตนปลอบว่าเองอย่าเสียใจ
ครั้งรุ่งเช้าก็เข้าไปบิณฑบาต
ครั้งกลับมาเรียกหาเห็นผาหาย

กินข้าวเหมือนจะกลืนลงไม่ได้
กินเข้าไปให้อิมเถิดหลานชาย
อ้ายมารยามันก็กวาดเอาง่ายง่าย
ที่นี้ร้ายแล้วสิเราอายุเจ้ากล...

อ้ายคนหนึ่งตัวดีเห็นสีกา
ทำอย่างสุกกระसारเข้าปลอมผล

ถือพานหมากขึ้นมาเข้าตามก้น
เข้าปะปนอยู่กับเขาที่เข้ามา

สี่กาส่งเภสัชให้ประเคน
มันทำดีที่ตามเขาลงมา
ว่าท่านไซ้ให้เอาพานลงไปด้วย
พอได้พานแล้วก็ลงบันไดไป

แล้วพาเถรกลับคืนมาตื่นท่า
พอหลับตาแล้วก็กลับเข้าไปใหม่
เจ้าคุณช่วยไปรดถ่ายส่งมาให้
อ่าจ้งไรเช่นนี้ก็ตีพอ...ฯลฯ

.....กราบนมัสการ.....
.....ตรูตีว.....